

Kalliotaidekirjallisuutta

© Antti Lahelma 2006

Yleisteoksia

- Bahn, P. 1998. *The Cambridge Illustrated History of Prehistoric Art*. Cambridge: Cambridge University Press.
Clottes, J. 2002. *World Rock Art*. Los Angeles: Getty publications.
Whitley, D. (ed.) 2001. *Handbook of Rock Art Research*. Walnut Creek: Altamira Press.

Teoriaa ja metodeja

- Chippindale, C. & Taçon, P.S. (eds.) 1998. *The Archaeology of Rock-Art*. Cambridge: Cambridge University Press.
Chippindale, C. & Nash, G. (eds.) 2004. *The Figured Landscapes of Rock-Art: Looking at Pictures in Place*. Cambridge: Cambridge University Press.
Helskog, K. (ed.) 2001. *Theoretical Perspectives in Rock Art Research*. Oslo: Novus forlag.
Helskog, K. & Olsen, B. (eds.) 1995. *Perceiving Rock Art: Social and Political Perspectives*. Oslo: Novus forlag.
Lewis-Williams, J.D. & Dowson, T.A. 1988. The Signs of All Times. Entoptic Phenomena in Upper Palaeolithic Art. *Current Anthropology*, Vol. 29, No. 2, pp. 201-245.
Nash, G. & Chippindale, C. (eds.) 2002. *European Landscapes of Rock Art*. London: Routledge. [maisematutkimusta]
Tilley, C. 1991. *Material Culture and Text: the Art of Ambiguity*. New York. [struktuurialismia ja semiotiikkaa]

Paleoliittinen kalliotaide

- Bahn, P. & Vertut, J. 1997. *Journey through the Ice Age*. Berkeley (CA): University of California Press.
Chauvet, J.-M. et al. 1996. *Chauvet Cave. The Discovery of the World's Oldest Paintings*. London: Thames & Hudson.
Clottes, J. & Lewis-Williams, J.D. 1998. *The Shamans of Prehistory. Trance and Magic in the Painted Caves*. New York: Harry N. Abrams.
Leroi-Gourhan, A. 1968. *The Art of Prehistoric Man in Western Europe*. London: Thames & Hudson.
Lewis-Williams, J.D. 2002. *The Mind in the Cave. Consciousness and the Origins of Art*. London: Thames & Hudson.
Ucko, P.J. & Rosenfeld, A. 1967. *Palaeolithic Cave Art*. London: Widenfeld & Nicholson.
Sieveking, A. 1979. *The Cave Artists*. London: Thames & Hudson.

Pohjois-Euroopan kalliotaide

- Helskog, K. 1999. The Shore Connection. Cognitive Landscape and Communication with Rock Carvings in Northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review*, Vol. 32, No. 2, pp. 74-94.
Kare, A. (toim) 2001. *Myanndash – Rock Art in the Ancient Arctic*. Arctic Centre Foundation, Rovaniemi.
Lindqvist, C. 1994. *Fångstfolkets bilder. En studie av de nordfennoskandiska kustanknutna jägarhällristningarna*. Stockholm.
Taskinen, H. & Edgren, T. (red.) 2000. *Ristad och målad. Aspekter på nordisk bergkonst*. Helsinki: Museovirasto.

Norja

- Gjessing, G. 1936. *Nordenfjeldske ristninger og malinger av den arktiske gruppe*. Institutt for sammenlignende kulturforskning, serie B: 21. Oslo.
Hagen, A. 1976. *Bergkunst*. Oslo.
Hallström, G. 1938. *Monumental Art of Northern Europe from the Stone Age. I. The Norwegian Localities*. Stockholm.
Helskog, K. 1988. *Helleristningene i Alta*. Alta: Alta museum.
Hesjedal, A. 1994. The Hunters' Rock Art in Northern Norway. Problems of Chronology and Interpretation. *Norwegian Archaeological Review*, Vol. 27, No. 1.
Hygen, A.-S. & Bengtsson, L. 1999. *Hällristningar i gränsbygd – Bohuslän och Östfold*. Borås.
Mandt, G. & Lødøen, T. 2005. *Bergkunst: helleristninger i Noreg*. Oslo: Samlaget.
Marstrand, S. 1963. Østfolds jordbruksristninger. *Instituttet for sammenlignende kulturforskning, Serie B: Skrifter 53*. Oslo.
Marstrand, S. & Sognnes, K. 1999. *Trøndelags jordbruksristninger*. Tapir.
Simonsen, P. 1958. Arktiske helleristninger i Nordnorge II. *Instituttet for sammenlignende kulturforskning, Serie B 49*. Oslo.
Sognnes, K. 2001. *Prehistoric Imagery and Landscapes: Rock Art in Sjørdal, Trøndelag, Norway*. BAR International Series 998.
Sognnes, K. 1982. Prehistoric cave paintings in Norway. *Acta Archaeologica* 53: 101-18.
Sognnes, K. 1994. Ritual landscapes: toward a reinterpretation of Stone Age rock art in Trøndelag, Norway. *Norwegian Archaeological Review*, Vol. 27, No. 1. [maisematutkimusta]

Ruotsi

- Bertilsson, U. 1987. *The rock carvings of Northern Bohuslän. Spatial structures and social symbols*. Stockholm studies in archaeology 7. Stockholm.
Burenhult, G. 1980. *Götalands hällristningar. Del 1*. Theses and Papers in North European Archaeology 10. Arlöv.
Coles, J. 2005. *Shadows of a Northern Past: Rock Carvings of Bohuslän and Østfold*. Oxford: Oxbow Books.
Hallström, G. 1960. *Monumental Art of Northern Sweden from the Stone Age*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
Hygen, A.-S. & Bengtsson, L. 1999. *Hällristningar i gränsbygd – Bohuslän och Östfold*. Borås.

Janson, S. et al. (toim). 1989. *Hällristningar och hällmålningar i Sverige*. Stockholm: Forum
Kivikäs, P. 2003. *Ruotsin pyyntikulttuurin kalliokuvat suomalaisin silmin*. Jyväskylä: Kopijyvä.
Kjellén, E. 1976. *The rock carvings of Uppland, Sweden*.

Tanska

Bekmose, J. 2000. Bjergkunst i Danmark. Teoksessa *Ristad och Målad. Aspekter på nordisk bergkonst*. (toim. H. Taskinen & T. Edgren). Helsinki: Museovirasto.
Glob, P. V. 1969. *Helleristninger i Danmark*. Odense.

Suomi

Autio, E. 1995. Horned Anthropomorphic Figures in Finnish Rock Paintings: Shamans or Something else? *Fennoscandia Archaeologica XII*, 13-18.
Grönhagen, J. 1994. Ristiinan Astuvansalmi, muinainen kulttipaikkako? *Suomen museo 1994*, 5-18.
Kivikäs, P. 2005. *Kallio, maisema ja kalliomaalaus. Rocks, landscapes and rock paintings*. Jyväskylä: Minerva.
Kivikäs, P. 2000. *Kalliokuvat kertovat*. Jyväskylä: Atena
Kivikäs, P. 1999. Suursaimaan, Puulan ja Muinais-Päijänteen alueen kalliomaalauksen sijaintipaikat ja korkeudet. *Kalliomaalausraportteja 1/1999*. Jyväskylä: Kopijyvä.
Kivikäs, P. 1997. *Kalliomaalauksen kuvamaailma*. Jyväskylä: Atena.
Kivikäs, P. 1995. *Kalliomaalaukset – muinainen kuva-arkisto*. Jyväskylä: Atena
Lahelma, A. 2005. Between the Worlds: Rock Art, Landscape and Shamanism in Subneolithic Finland. *Norwegian Archaeological Review, Vol. 38, No. 1*, pp. 29-47.
Lahelma, A. 2001. Kalliomaalaukset ja shamanismi. Tulkintaa neuropsykologian ja maalauksen sijainnin valossa. *Muinaistutkija 2/2001*, 2-21.
Miettinen, T. 2000. Kymenlaakson kalliomaalaukset. *Kymenlaakson maakuntamuseon julkaisuja no 27*. Kotka: Painokotka.
Pentikäinen, J. & Miettinen, T. 2002. *Pyhän merkkejä kivessä*. Helsinki: Etnika.
Saavalainen, J. 2001. *Hirvi on vene on aurinko. Kalliomaalauksentutkimuksemme monet kasvot*. Lisensiaatintutkimus Helsingin yliopiston uskontotieteen laitoksella (käsikirjoitus).
Siikala, A.-L. 1980. Mitä kalliomaalaukset kertovat Suomen kampakeraamisen väestön uskomusmaailmasta? *Suomen antropologi 4/1980*, s. 177-193.
Taavitsainen, J.-P. 1978: Hällmålningarna - en ny synvinkel på Finlands förhistoria. *Suomen antropologi - Antropologi i Finland 4/1978*, s. 179-195.
Taskinen, H. 2000. Hällkonsten i Finland – forskningshistoria och dokumentation. *Ristad och Målad. Aspekter på nordisk bergkonst* (toim. H. Taskinen & T. Edgren). Helsinki: Museovirasto.

Karjala ja Pohjois-Venäjä, Ural ja Siperia

Autio, E. 1981. *Karjalan kalliopiirroksia*. Keuruu: Otava.
Poikalainen, V. & Ernits, E. 1998. *Rock Carvings of Lake Onega, The Vodla Region*. Tartu: Estonian Society of Prehistoric Art.
Shumkin, V. 1991. The Rock Art of Russian Lapland. *Fennoscandia Archaeologica VII*.
Kinos, S. & Siljander, E. 2001. *Uralilta Jeniseille : etelä-Uralin, Tomjoen ja Hakassian kalliokuvia*. Jyväskylä : Muinaistaideskeskus
Kivikäs. (Kalliomaalausraportteja 2).
Siljander, E., Kinos, S. & Poikalainen, V. 2005. *Altain vuorilta Baikalin kalliolle : matkoja Altain, Ylä-Lenan ja Baikalin kalliokuville*. Jyväskylä: Minerva (Kalliomaalausraportteja 3)
Ščelinskij, V.E. & Širokov V.N. 1999. *Höhlenmalerei im Ural. Kapova und Ignatievka. Die altsteinzeitlichen Bilderhöhlen im südlichen Ural*. Sigmaringen: Jan Thorbecke.
Okladnikov, A.P. 1972. *Der Hirsch mit dem goldenen Geweih: Vorgeschichtliche Felsbilder Sibiriens*. Wiesbaden.

Hiukan muiden maanosien kalliotaidetta

Bradley, R. 1997. *Rock Art and the Prehistory of Atlantic Europe: Signing the Land*. London: Routledge. [Iso-Britannia]
Layton, R. 1992. *Australian Rock Art: a New Synthesis*. Cambridge: Cambridge University Press. [Australia]
Lewis-Williams, J.D. 1981. *Believing and Seeing. Symbolic meanings in southern San rock paintings*. [Etelä-Afrikka]
Lewis-Williams, J.D. 2003. *Images of Mystery: Rock Art of the Drakensberg*. Cape Town, Double Storey. [Etelä-Afrikka]
Whitley, D. 2000. *The Art of the Shaman. Rock Art of California*. Salt Lake City: The University of Utah Press. [Kalifornia]

Internet

Tietokanta kalliotaidekirjallisuudesta: <http://bancroft.berkeley.edu/collections/rockart.html>
Suomen kalliomaalaukset: <http://personal.inet.fi/koti/luuk2/>
Bibliografia Suomen kalliotaidekirjallisuudesta: <http://koti.welho.com/alahelm2/kalliobib.htm>
Suomen muinaistaideseura r.y.: <http://www.suomenmuinaistaideseura.fi/>